

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av arbetspensionslagarna och av vissa andra lagar

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av arbetspensionslagarna och av vissa andra lagar (RP 120/2016 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Inka Hassinen, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Ulla Suotunen, Pensionsskyddscentralen
- expert Katja Veirto, Akava rf
- expert Miia Kannisto, Finlands näringsliv rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf.

Inget yttrande av

- Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det ändringar i arbetspensionslagarna, lagarna om införande av arbetspensionslagarna, vissa andra lagar om sociala förmåner, lagen om Keva, lagen om finansiering av statens pensionskydd och strafflagen. Det görs vissa ändringar som har samband med den arbetspensionsreform som träder i kraft vid ingången av 2017 samt vissa andra ändringar.

Arbetspensionslagarna ändras så att rehabiliteringspenningen från Folkpensionsanstalten inte hindrar att retroaktiv invalidpension betalas ut. Också bestämmelserna om primära förmåner som ska dras av från pension preciseras. Dessutom ändras arbetspensionslagarna till följd av att det stiftas en ny lag om smittsamma sjukdomar. Under tiden med dagpenning vid en smittsam sjuk-

Betänkande ShUB 25/2016 rd

dom berättigar 65 procent av den dagpenningsgrundande lönen vid smittsam sjukdom till pension. De skyddsbestämmelser om tilläggspensioner som finns i lagarna om införande av arbetspensionslagarna kompletteras i fråga om personer som redan har gått i pension eller redan har uppnått pensionsåldern.

Arbetspensionslagarna, lagarna om olycksfallsförsäkring och vissa lagar om de förmåner som Folkpensionsanstalten verkställer får en bestämmelse om återbetalning av en förmån som betalas utan grund efter en förmånstagares död. Förmånen ska utan återkravsförfarande återbetalas till den som betalat ut förmånen. Också bestämmelserna om utlämnande av uppgifter preciseras i arbetspensionslagarna. I lagen om Pensionsskyddscentralen preciseras bestämmelserna om Pensionsskyddscentralens uppgifter, styrelsemedlemmar och verkställande direktör.

Bestämmelserna om preskriptionstiden för arbetspensionsförsäkringsavgiften samordnas. Preskriptionstiden för att bestämma en arbetspensionsförsäkringsavgift och preskriptionstiden för återbetalning av en avgift som betalats utan grund kommer att vara densamma. Den förlängda tidsfristen på tio år för att bestämma arbetspensionsförsäkringsavgift slopas helt. Detta gäller också tiden för att bestämma arbetspensionsförsäkringsavgiften, som inte heller ska vara längre än normalt när en arbetstagares mer än fem år gamla arbetsinkomster fogas till intjäningsregistret. Likadana ändringar föreslås också i pensionslagen för den offentliga sektorn, där det finns bestämmelser om arbetstagarens pensionsavgift, och i lagen om Keva och lagen om finansiering av statens pensionsskydd, som har bestämmelser om Kevas medlemssamfunds och de statliga arbetsgivarnas pensionsavgifter.

Möjligheten att göra retroaktiv korrigeringsregisteruppgifter i det redan nedlagda systemet med registrerad APL-tilläggspension ska upphöra den 31 december 2020. Därefter korrigeras bara registreringsfel som beror på fel från pensionsanstaltens sida.

Rekvisiten i paragrafen om arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri i strafflagen förenklas och paragrafen kommer också att omfatta försäkringar enligt lagen om sjömanspensioner.

Dessutom görs det vissa andra justeringar och tekniska korrigeringsregisteruppgifter som förtydligar genomförandet.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2017.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionen kompletterar lagstiftningen om den pensionsreform som träder i kraft den 1 januari 2017. Ändringarna avser huvudsakligen verkställighet eller lagstiftningstekniska justeringar. Dessutom förbättras förmånstagarnas villkor i vissa hänseenden till följd av ändringarna.

Möjligheten att retroaktivt korrigerasregisteruppgifter i det avskaffade systemet med registrerad APL-tilläggspension upphör. Samtidigt kommer uppgifter om APL-tilläggspension för fortlöpande anställning att skrivas in i arbetspensionsutdraget. Utskottet framhåller att det föreslagna

Betänkande ShUB 25/2016 rd

förfarandet är ett bättre sätt att garantera att beloppet för och riktigheten i APL-tilläggs pension kontrolleras.

I fortsättningen ska rehabiliteringspenning som betalas ut av Folkpensionsanstalten inte hindra att sjukpension betalas ut retroaktivt. Ändringen förbättrar situationen för de som deltagit i rehabilitering och får sjukpension för samma tid. Pensionstagare får det lättare tack vare förslaget om primära förmåner som dras av från pensionen. Ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar ska inte längre sänka pensionen, om skadefallet inträffar i arbete som den skadade utför under pensioneringen.

Riksdagen behandlar samtidigt en proposition med förslag till lag om smittsamma sjukdomar (RP 13/2016 rd) och den kommer att medföra en del ändringar i arbetspensionslagarna. Den som får dagpenning enligt lagen om smittsamma sjukdomar kommer i fortsättningen att tjäna in pension utifrån 65 procent av den dagpenninggrundande lönen. Därmed tjänar de in mer i pension än enligt de gällande bestämmelserna.

Propositionen innehåller ett flertal reformer som förtydligar verkställigheten. Bland annat bestämmelserna om utlämnande av uppgifter ses över för att effektivisera tillsynen över verkställighet och försäkringsverksamhet. Verkställigheten underlättas också av att bestämmelserna om preskriptionstiderna för att bestämma och för att återbetala arbetspensionsförsäkringsavgiften samordnas.

Det är viktigt att den arbetspensionsreform som träder i kraft den 1 januari 2017 verkställs smidigt och att den inte leder till att pensionsbesluten drar ut på den. Utskottet understryker att pensionsanstalterna bör se till att det finns nödvändiga resurser för verkställigheten och att förmånstagarna har tillgång till fullgod rådgivning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1–33 i regeringens proposition RP 120/2016 rd.

Helsingfors 8.11.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuula Haatainen sd
vice ordförande Hannakaisa Heikkinen cent
medlem Outi Alanko-Kahiluoto gröna
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Arja Juvonen saf
medlem Niilo Keränen cent
medlem Anneli Kiljunen sd

Betänkande ShUB 25/2016 rd

medlem Mikko Kärnä cent
medlem Sanna Lauslahti saml.
medlem Aino-Kaisa Pekonen vänst
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Vesa-Matti Saarakkala saf
medlem Sari Sarkomaa saml.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.